

СИЛАБУС

Фінансово – економічна грамотність

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта
Спеціальність	
Спеціалізація (за наявності)	
Освітня програма	
Вид дисципліни	вибіркова
Рік підготовки, семестр	3 семестр
загальна кількість годин/кредитів	90/3 кредити
Мова викладання	українська

1. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІПБ викладача	Зеленько Олександр Олегович
Кафедра	суспільно – економічних дисциплін і географії
Посада	зав.кафедри, доцент
Науковий ступінь	к.е.н.
Вчене звання	доцент
Наукові профілі	https://scholar.google.com.ua/citations?user=16-tOSgAAAAJ&hl=ru
Адреса кафедри, № кабінету (викладацької)	вул.Алчевських,29, к.308
Контактна інформація викладача:	oleksandr.zelenko@hnpu.edu.ua

2. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика навчальної дисципліни будується у відповідності до «Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (у новій редакції)» і закріплена Програмою навчальної дисципліни.

Кожен викладач висуває здобувачам вищої освіти систему вимог, правил поведінки студентів на заняттях, взаємин із викладачем, іншими студентами. Вона включає такі базові вимоги:

- не пропускати лекції та семінарські заняття, про відсутність з поважних причин доводити до відома викладача заздалегідь;
- регулярно переглядати лекційний і практичний матеріал;
- здавати й захищати самостійні роботи та завдання у визначені терміни;
- системність і регулярність роботи здобувача вищої освіти з навчальною і науковою літературою;
- обов'язковою є присутність здобувача на модульному та підсумковому контролях.

Здобувач успішно навчається, якщо послідовно набирає кредити, необхідні для здобуття бажаного ступеня. Для цього потрібно, щоб накопичувальний бал був не нижче, ніж 60 за всіма курсами протягом кожного семестру. Якщо накопичувальний бал нижче 60 балів, здобувач вважається неуспішним і може бути відрахований.

Пререквізити навчальної дисципліни	
------------------------------------	--

3. ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Призначення дисципліни	навчальної	формування у здобувачів фінансово – економічних компетенцій які дозволять приймати обгруновані та виважені рішення в економічній діяльності
Мета вивчення навчальної дисципліни		формування у здобувачів вищої освіти системи знань сутність і роль фінансів та фінансових відносин в економічних відносинах, функціонуванні держави, житті людини; розуміння основних фінансових понять та умінь їх практичного застосування для прийняття обгрунтованих рішень стосовно доходів, витрат, заощаджень, планування бюджету, нагромадження коштів на майбутнє
Завдання вивчення навчальної дисципліни		формування у здобувачів фінансово – економічних компетенцій, які дозволять приймати обгруновані та виважені рішення при формуванні доходів, витрат, заощаджень, плануванні та використанні бюджету, нагромадженні коштів для реалізації

	власних цілей
4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ * крім ДВВ	
Сформовані компетентності	<p>ЖК. Здатність розв'язувати комплексні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері економічної діяльності, управління фінансами на основі теоретичних знань і практичних навичок набутих під час вивчення курсу</p> <p>ЗК1 Здатність до генерування нових ідей, ініціативності та підприємливості; здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до засвоєння знань у практичних ситуаціях (проект стандарту 014)</p> <p>ЗК2 Здатність до пошуку, обробки та критичного аналізу інформації з різних джерел, до інноваційного мислення, креативності, до генерування нових ідей.</p> <p>ЗК3 Здатність до використання знань в практичній діяльності, до адаптації та дії в нових умовах</p>
	<p>СК1 формування підприємницької (економічної) компетентності, яка передбачає реалізацію таких здібностей, як: вміння співвідносити власні економічні інтереси й потреби з наявними матеріальними, трудовими, природними й екологічними ресурсами, інтересами й потребами інших людей і суспільства; здатність застосовувати технології моніторингу ресурсів і забезпечення стійкого зростання; вміння організовувати власну трудову та підприємницьку діяльність і працю колективу; здатність орієнтуватися в нормах та етиці трудових відносин; вміння аналізувати й оцінювати власні професійні можливості, здібності та співвідносити їх із потребами ринку праці; складати, здійснювати й оцінювати плани підприємницької діяльності та особисті бізнес-проекти, розробляти програми дій і приймати економічно й екологічно обґрунтовані рішення у динамічному світі; презентувати та поширювати інформацію про результати – продукти власної економічної діяльності та діяльності колективу.</p> <p>СК 2. Здатність застосовувати економіко – математичні методи та моделі для розв'язання економічних задач.</p> <p>СК 3. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для розв'язання економічних завдань, аналізу інформації.</p> <p>СК 4. Здатність аналізувати та розв'язувати практичні завдання у сфері економічних та фінансових відносин.</p> <p>СК 5. Здатність обґрунтовувати економічні рішення.</p>
Програмні результати навчання	<p>РН 1 розуміння базової економічної та фінансової термінології;</p> <p>РН 2 застосування різних підходів до фінансового планування і прогнозування вартості досягнення фінансових цілей;</p> <p>РН 3 розуміння природи та видів надходжень та видатків у родині;</p> <p>РН 4 вміння планувати і складати сімейний бюджет;</p> <p>РН 5 ознайомлення із сутністю та видами податків, їхнім значенням для держави та суспільства;</p> <p>РН 6 усвідомлення ролі банків та небанківських фінансових установ в економіці та суспільстві, та для кожного громадянина;</p> <p>РН 7 розуміння методів здійснення платежів із використанням готівки, безготівкових коштів, електронних грошей; розуміння механізму роботи та можливостей платіжних систем;</p> <p>РН 8 ознайомлення із поняттям інвестування, методами інвестування, основними інструментами;</p> <p>РН 9 розуміння переваг багаторівневої пенсійної системи та</p>

	<p>необхідності турбуватися про свою майбутню пенсію; РН 10 ознайомлення із різними формами та джерелами запозичення коштів, розуміння їхньої вартості та пов'язаних із ними ризиків; РН 11 усвідомлення сутності та видів ризиків (у тому числі фінансових ризиків), способів управління ними; РН 12 розуміння шахрайських схем під час користування фінансовими послугами та засобів захисту своїх коштів від шахраїв; РН 13 розуміння своїх основних прав та обов'язків як споживача фінансових послуг</p>
--	---

5. СФЕРИ ЗАСТОСУВАННЯ ЗДОБУТИХ НАВИЧОК

Економічна та фінансова діяльність, раціональна поведінка на ринку, формування заощаджень, інвестування, управління ризиками

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

словесні методи (лекція, дискусія, співбесіда, інструктаж тощо);
наочні методи (метод ілюстрацій і метод демонстрацій, спостережень);
проблемний виклад знань;
робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування);
відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
самостійна робота (розв'язання задач, виконання практичних завдань);
індивідуальна науково-дослідна робота (завдання) здобувачів вищої освіти

7. ЗМІСТ ТА ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми/розділу дисципліни	Лекції	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота
Модуль 1. Вступ до особистих фінансів				
Тема 1. Гроші	2	1		4
Тема 2. Фінансове планування	1	1		2
Тема 3. Надходження та видатки. Сімейний бюджет	1	1		2
Тема 4. Оподаткування	1	2		4
Тема 5. Банки та банківська система	2	1		4
Тема 6. Операції з валютою. Платіжні системи	1	1		6
Модуль 2. Заощадження та інвестиції				
Тема 1. Заощадження				2
Тема 2. Інвестиції	4	3		22
Тема 3. Пенсійне забезпечення	1	1		5
Тема 4. Запозичення та борг. Кредити	2	1		2
Тема 5. Ризики у фінансовій діяльності. Управління ризиками	1	1		5
Тема 6. Фінансова безпека та шахрайство. Захист прав на фінансовому ринку.		1		2

8. КОНТРОЛЬ І ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Методика оцінювання ґрунтується на принципах об'єктивності, прозорості, гнучкості та високої диференціації.

Шкала оцінювання здобувачів за системою ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань

		(умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	74 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 – 73 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 – 68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень балів знань (умінь)
FX	35 – 59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1 – 34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

ФОРМА КОНТРОЛЮ

залік

Розподіл рейтингових балів за видами контролю

Назва виду діяльності та форми контролю	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів за вид роботи
Відвідування лекцій			
Підготовка та робота на семінарському занятті			
Робота на практичному занятті	5	11	55
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)			
Виконання завдань для самостійної роботи	3	12	36
Модульний контроль	9	1	9
Виконання і захист ІНДЗ			
Залік			
Максимальна кількість балів протягом семестру:			100

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

Базова

- 1.Грем Б. Розумний інвестор. Київ: Наш формат. 2019. 544 с.
- 2.Остапів Л. Любов та бюджет. Київ: Yakaboo Publishing.. 2017. 217 с.
- 3.Фінансова грамотність: навч. посіб. / авт. кол.; за ред. д-ра екон. наук, проф. Т.С. Смовженко. Вид. 2-ге, випр. і доп. К., 2013. 311 с.
- 4.Інвестування : підручник / [М.І. Крупко, Д.В. Ванькович, Н.Б. Демчишак та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. М.І. Крупка. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 463 с.

Допоміжна

1. Варуфакіс Я. Розмови з донькою про економіку. Коротка історія капіталізму. Львів: Видавництво Старого Лева. 2018. 168 с.
2. Клейсон Д. Найбагатший чоловік у Вавілоні. Київ: Наш формат. 2017. 136 с.
3. Письменний В. Фінансова грамотність (рівень стандарту): підручник для 10 (11) класу закладів загальної середньої освіти / В.В.Письменний. Тернопіль: Астон. 2023. 240с.
4. Шефер Б. Пес на ім'я Мані аба абетка грошей. Львів: Видавництво Старого Лева.2014.232 с.
5. Шефер Б. Шлях до фінансової свободи. Ваш перший мільйон за сім років. Львів.: Видавництво Старого Лева, 2019. 344 с.

Інформаційні ресурси

- 1.Офіційний сайт Верховної Ради України. Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua>
- 2.Офіційний сайт Державного комітету статистики України. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

- 3.Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>
- 4.Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. Режим доступу: <http://www.imf.org>
- 5.Офіційний сайт Міністерства економіки України. Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>
- 6.Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>
- 7.Офіційний сайт Міністерства фінансів України. Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>
- 8.Офіційний сайт Національного банку України. Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>
- 9.Офіційний сайт Ради підприємців України при КМУ . Режим доступу: <http://www.radakmu.org.ua>
- 10.Офіційний сайт Світового банку. Режим доступу: <http://www.worldbank.org>
- 11.Сайт для пошуку та аналізу акцій. Режим доступу: <https://finviz.com/>
- 12.Сайт для пошуку та роботи з акціями та опціонами. Режим доступу: <https://www.barchart.com/>